

NOV GROB

JOSEPH MESTNIK
Včeraj popoldne je preminil v St. Luke's bolnišnici Joseph Mestnik, star 75 let, stanujoč na 20301 McCracken Rd., Warrensville Heights, O. Doma je bil iz fare Krka, vas Losar. Bil je med prvi naseljenci v Clevelandu, kamor je prišel pred 50 leti. Bil je član društva št. 93 SNPJ.

Tukaj zapišite žalujočo so-pogovo Anno, rojeno Jakopič, tri sinove: Steve, Frank in Henry ter dve hčeri Mrs. Mary Caryl in Mrs. Cecilia Barker. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 9 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave., v cerkev sv. Venceslava ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

Pogreb
Pogreb pokojnega Sylvestra Tomasich se vrši v petek jutraj ob 8.30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Pavla ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

Domače vesti

Bojnik napaden

V ponedeljek okrog poldne je rojak John Muzga iz 1585 34 St. vračal domov. Izstopil iz busa blizu doma na Payne Ave., ko ga nenadoma obstopijo trije moški. Hitro so mu poravnali po žepih in dobili so le en dolar. Ko jih je pobral čemu bodo vzeli še zadnji dolar, ki ga ima, ga je bandit, ki mu je denar vzel, pogledal in vrnil, nato pa so odšli po svoji poti. Očitno se jim je rojak zasmil, ko so videli, da ima ohromljeno noge.

Na obisku

V spremstvu Mrs. Makarovič iz Rocky River, O., ste včeraj obiskale našo tiskarno Mrs. Barbara Mataševac in Mrs. Mary Muren iz Steelton, Pa., ki ste prišle na obisk v Cleveland ob priliki 30-letnice poroke njiju sestere in svaka Mr. in Mrs. Riko in Katie Kogoj v Garfield Hts. Zelimo jima mnogo zabave in razvedrila!

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zbirajo v Sloj nar. domu na St. Clair Ave., bodo pobirali asesment za tekoči mesec v četrtek, 25. avgusta v spodnji dvorani. Članstvo se opozorja, da poravnava svoje prispevke pravočasno.

Piknik na zapadni strani

Društvo sv. Križ št. 214 KSKJ priredi svoj piknik v nedeljo 28. avgusta na prostori Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Za ples bo igral Maurerjev orkester in sicer od 4. ure naprej. Serviralo se bo domače klobase in razna druga okrepila. Obeta se vsem posetnikom prijetna zabava in društvo se priporoča za poset.

Doma iz bolnišnice

Mrs. Rose Kočevar se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom, 15810 Arrowhead Ave. Zahvaljuje se vsem prijateljem za obiske, cvetlice, darila in kartice, ki jih je bila deležna. Sedaj jo prijateljice lahko obiščejo na domu.

AFL BO Z VSEMI SREDSTVI DELOVALA ZA PORAZ TAFTA

Pred. AFL William Green zagotovil, da bo sen. Taft prav sigurno poražen

COLUMBUS, O., 23. avg.—Predsednik AFL William Green je danes izjavil, da bo organizacija potrošila več denarja in vložila več naporov kot pa jih je kdaj koli v preteklosti, da porazi na volitvah prihodnje leto republikanskega senatorja Roberta Tafta, soustvarjalca osvoženega Taft-Hartleyevega zakona.

Geslo tekoče 64. konvencije Ohijske delavske federacije je: "Porazimo Tafta". V svojem uvodnem govoru je Green, ki je Ohijecan, izjavil, da bo Taft "odločilno" poražen, ko bo leta 1950 kandidiral za ponovno izvolitev. Rekel je, da se bo v kampanji proti Teftu rabilo isto formulo, ki se jo je rabilo v Minnesoti za poraz bivšega senatorja Josepha Balla.

Green je poudaril, da bo sicer na volitvah prihodnje leto Taft glavna tarča, da pa bodo tudi ostali senatorji, ki so podpirali Taft-Hartleyev zakon, naleteli na ostro opozicijo delavcev organiziranih v AFL. Pristavil je, da je soustvarjalec osvoženega proti-delavskega zakona Hartley (republikanec iz N. J.) umaknil kandidaturo, ker se ni upal iti na volitve.

Denarja za proti-Taftovo kampanjo bo dovolj

Pozneje je Green na časnikarski konferenci povedal, da ima AFL v Ohiju 500,000 članov, od katerih se bo vprašalo za prostovoljni prispevek v znesku \$2 po članu. Prostovoljne prispevke pa se bo nabiralo tudi v ostalih zveznih državah. S tem skladom bo razpolagala politična liga, ki bo pooblaščenca, da potroši kolikor hoče za poraz Tafta.

V načrtu je tudi, da se takoj za petami Tafta, ki bo na Delavski praznik začel svojo kampanjsko turo po Ohiu, pošlje govornike, ki bodo agitirali proti njemu.

"Buckeye State bo politično boljše dežele," je izjavil Green. "To bo kar je Gettysburg bil v civilni vojni."

Kampanjo proti Taftu se bo organiziralo v precinkih, uporabljalo pa se bo metoda agitiranja "od vrat do vrat", telefonske pozive, letake itd. Toda Green je poudaril, da organizirano delavstvo v svojem delovanju nima namena, da bi iz Tafta "ustvarilo mučenika." Rekel je, da bodo sicer reakcionarne sile podprle Tafta, toda "mi smo pripravljene, da se jim zoperstavimo."

Green pa ni hotel podati nobene izjave v zvezi z ohijskim farmarskim voditeljem Murrayem D. Lincolnom, za katerega se predmeva, da bo kandidiral proti Taftu. Lincoln je edini kandidat, za katerega se smatra, da bi lahko porazil Tafta, kajti Lausche je že podal javno izjavo, da ne bo nasprotoval republikanskemu senatorju.

Še vedno v bolnišnici

Mike Jaksetich iz Crosby, Pa., se še vedno nahaja v University bolnišnici, kjer se je podvrgel teški operaciji. Zdravje se mu počasi vrača, a treba mu je še krvi. Prosi se rojake in prijatelje, ki bi bili pripravljeni darovati nekaj krvi, da bi poklicali bolnišnico RAndolph 7000, kjer bi dobili vse informacije. Mr. Jaksetich je doma iz vasi Trebčane pri Ilirski Bistrici ter ima mnogo pozancev v Clevelandu.

Kosti sv. Petra so baje pronašli

RIM, 23. avg.—Neki neimenovani visoki vatikanski uradnik je danes izjavil, da bo papež Pij XII. razkril senzacionalno novico, da so 20 čevljev pod baziliko sv. Petra bile najdene kosti ustanovitelja in prvega papeža rimske katoliške cerkve, apostola sv. Petra.

Sv. Oče bo zaradi izredne važnosti tega odkritja podal uradno naznanilo v svojem govoru ob priliki "svetega leta" 1950.

Visoki vatikanski uradnik pa je poudaril, da on izraža le svoje osebno mnenje, kajti Vatikan ni podal nobene uradne izjave v zvezi s kostmi. Na splošno pa so poročila nezanesljiva, kajti nekateri krogi pravijo, da kosti sploh niso bile najdene. Z druge strani pa je bilo naznájeno, da bodo arheologi v strogi tajnosti morali ugotoviti, če te kosti dejansko pripadajo sv. Petru, ki je bil v prvem stoletju po Kristusovem rojstvu križan v Rimu.

Začetkom leta je papež izjavil, da obstajajo dokazi, da je sv. Peter bil pokopan pod baziliko, ki nosi njegovo ime.

Kosti sv. Petra, če se ugotovi, da so avtentične, bodo postale relikvija za katoličane sveta in nemara bodo mnogi romarji prišli v večno mesto gledat te kosti prvega papeža.

Von Manstein se zagovarja radi vojnih zločinov

HAMBURG, 23. avg.—Bivši nacistični feldmaršal Fritz von Manstein, za katerega obrambo je Winston Churchill prispeval \$100, je bil danes postavljen na zatožni klopi.

Obravnava proti von Mansteinu se vrši pred angleško vojaško sodnijo.

Angleški vojaški tožilec je nacističnemu maršalu, ki je prišel v dvorano z veliko cigaro v ustih, prečital 39 strani obsegajočo obtožnico. Vkupno je Manstein obtožen radi 17 vojnih zločinov, ki jih je po večinioma vršil na Poljskem in v Ukrajini.

Prve tri obtožbe se nanašajo na zločine na Poljskem, ko so čete von Mansteina pobile najmanj 1,500 Poljakov. Dalje je Manstein obtožen, da je odgovoren za pokoj več kot 1,000 Rusov v dolini Dona in v Ukrajini. Z osmo točko je bivši nacistični maršal obtožen, da je dal pobiti najmanj 30 sovjetskih političnih komisarjev.

Najtežja obtožba proti Mansteinu pa govori o več ko 100,000 Židov, za katere je ukazal, naj se jih uniči s streljanjem, plinom in metanjem v vodo.

782 GRKOV ZBEŽALO V JUGOSLAVIJI

FRANKFURT, 23. avg.—Jugoslovanska časnikarska agencija "Tanjug" je danes naznanila, da je v teku zadnjih borb med grškimi partizani in monarhofašisti zbežalo v Jugoslavijo 782 grških partizanov.

Tat vdrl v župnijo

Neki tat je včeraj vdrl v stanovanje župnika cerkve St. Andreja na 51. cesti in pobral \$30. Župnik, Rev. Wendelin Kravec, je izjavil, da je župnija bila pravič pokradena v teku 42 let njegovega obstoja. Mrs. Kravec, ki je hišnica v župniji, pa je rekla, da je drzni tat vplomil v stanovanje skozi vrata kuhinje.

Tito nudi Sovjetski zvezi poravnavo glede vseh vprašanj pod pogojem, da se spoštuje neodvisnost Jugoslavije

Angleški mladenič preplaval Kanal

DOVER, 24. avg.—Angleški dijak, 18 let star Philip Mickman, je danes preplaval 20 milj širok kanal med Anglijo in Francijo.

Mickman je plaval 23 ur in 13 minut iz francoskega mesta Cap Gris Nez v Kingstown, na južni obali Anglije.

Angleški mladenič je prvi, ki je letos preplaval Kanal. Zadnji teden se ta poskus dvema športnikoma ni obnesel, pa tudi Mickman je pred tem dvakrat skušal preplavati Kanal, toda je moral poskuse opustiti. Ko je 24. julija storil drugi poskus, se je nahajal le par milj od cilja, ko je opešal.

V Angliji se nahaja tudi 17 let stara ameriška mladenka Shirley May France, ki bo baje tudi skušala preplavati razdaljo med Anglijo in Francijo. Mladenka se na ta športni podvig pripravlja že dva meseca, toda se vsled slabega vremena ali pa vzburkanega morja, še vedno ni odločila. Zadnji mesec so se v zvezi z njenim poskusom začele širiti govornice, da bo plaval v Evinem kostimu, kar pa je vzbudilo proteste v angleškem časopisju.

KATOLIŠKI VODITELJI USTVARJAJO NAPETOST

NEW YORK, 22. avg.—Protestantovski dekan Union Theological seminarja Rev. W. Russell Bowie je danes obtožil katoliške cerkvene vodje, da povzročajo v Zedinjenih državah versko napetost.

Rev. Bowie je odprto povabil katoliške glavarje, naj se vsedejo za isto mizo z ostalimi krščanskimi voditelji in se na demokratski način z njimi pogovorijo o vseh razlikah.

Članek uglednega protestantskega voditelja je bil objavljen v magazinu "American Mercury." Med ostalim je v njem bilo poudarjeno; da je rimsko katoliške cerkev, kar se tiče zajemnice in države, popolnoma totalitarska.

V isti izdaji je protestantu odgovoril katoliški izvedenec za zadeve odnošajev med cerkvijo in državo Rev. Fr. John C. Murray, ki je dejal, da je glavno vprašanje spora, ker rimsko katoliška cerkev ne prizna enakopravnosti vseh cerkva.

JAVNI DOLG VLADE ZNAŠA 255 MILLJARD

WASHINGTON, 22. avg.—Soglasno s statistikami države zakladnice se je javni dolg vlade zvišal na 5255,000,000,000. Vlada si je dolg nakopala, ker troši več denarja kot pa ga prejema.

KOSTI SV. PETRA NISO NAJDENE, PRAVI VATIKAN

VATIČAN, 22. avg.—Vatikanski uradniki so danes odločno zavrgli govornice, češ da so v pozabljenem grobu bazilike sv. Petra v Rimu bile najdene kosti sv. Petra, prvega rimsko-katoliškega sv. Očeta.

BEOGRAD, 23. avg.—Jugoslovanska vlada maršala Tita je danes ponudila Sovjetski zvezi poravnavo vseh obstoječih razlik, pod pogojem, da se Sovjetska zveza ne vmešava v notranje zadeve Jugoslavije.

Ponudba za poravnavo je bila podana v jugoslovanskem odgovoru na dve sovjetski protestni noti glede sovjetskih državljanzov, ki so bili aretirani v Jugoslaviji radi "vohunstva in sabotaže." Sovjetska vlada je obtožila jugoslovanske voditelje, da so vrgli v zapor 31 njenih državljanzov, bivših ruskih belogardijcev, in jih trpinčili.

V svojem odgovoru jugoslovanska vlada ponovno zagotavlja, da so Rusi bili aretirani, ker "so resno kršili zakone Jugoslavije s svojim vohunstvom in sovražnimi aktivnostmi."

Toda v jugoslovanskem odgovoru ni podan samo odgovor v zvezi z vprašanjem sovjetskih državljanzov. V njej je posebno poudarjeno, da je jugoslovanska vlada pripravljena na pogajanja z Moskvo, da bi se poravnalo vse razlike, ki so se pojavile po objavi resolucije Kominforme pred štirinajstimi meseci.

Napadi na Tita so vedno bolj trpkji in viharni

Med tem pa so napadi na Tita s strani Moskve in ostalih del Zedinjenih držav postali še bolj viharni in trpkji. Moskovski radio je v soboto obtožil Titovo vlado, da "je sovražna Sovjetski zvezi in komunizmu na cellem svetu."

Sovjetski časopis v Berlinu pa je izjavil, da je Tito "ustanovil vladavino terorja" in da bo doživel isto usodo "kot sta jo doživela Hitler in Mussolini."

Na podoben način so napadli Tita tudi mnogi drugi časopisi in uradniki vzhodno-evropskih držav.

Vsa vprašanja morajo biti urejena v soglasju z mednarodnimi obvezami

V svojem odgovoru je jugoslovanska vlada poudarila, da morajo vsa sporna vprašanja biti urejena "v soglasju in v duhu mednarodnih obvez, ki sta jih sprejeli obe vladi."

"Jugoslovanska ljudstva niso pod nobenimi pogoji pripravljena, da bi komur koli dovolila vmešavanje v njihove notranje zadeve," je med ostalim rečeno v jugoslovanski noti.

Nota posebno poudarja odločnost jugoslovanske vlade, da bo sledila neodvisni politiki glede zunanjih vprašanj in obenem tudi, da je Jugoslavija "neodvisna in suverena država."

"Jugoslovanska vlada poudarja, da noben zunanji pritisk ni doslej imel nobenega učinka na njeno notranjo politiko in ga tudi ne bo imel v bodočnosti."

V noti je glede obtožb o sovjetskih državljanzih rečeno, da so te obtožbe brez vsake osnove. Jugoslovanska vlada je izrazila svoje presenečenje, da je aretacija par "belogardistov, ki so sovjetski državljanzji," mogla povzročiti tako trpko, žaljivo in neosnovano noto sovjetske vlade.

"Sovjetska zveza se obnaša kot mačeha," pravi minister Jugoslovanska nota zatrjuje

glede sovjetskih državljanzov aretiranih v Jugoslaviji, da so to "ljudje s temno preteklostjo" in da Sovjetska vlada zamolčuje dejstva, vsled katerih so bili aretirani. Istočasno pa je v noti ponovno sproženo vprašanje jugoslovanskih državljanzov, ki živijo v Sovjetski zvezi, in o katerih repatriaciji Sovjetska zveza še vedno molči.

Jugoslovanska vlada je dalje izjavila, da ne želi s Sovjetsko vlado razpravljati o karakterju vlade v Jugoslaviji in ne o pravem cilju resolucije Kominforme, s katero je bilo prvič napadeno vodstvo jugoslovanske komunistične stranke, ter končno tudi ne, če je ali pa ne jugoslovanska ekonomija postala privesek ekonomije kapitalističnih držav.

Med tem pa je jugoslovanski minister za zunanjo trgovino Miletije Popović v vrsti člankov obtožil Sovjetsko zvezo, da se napram ostalim komunističnim državam vzhodne Evrope "obnaša kot mačeha."

Popović je kar naravnost obtožil Sovjetsko zvezo, da je potom skupne Sovjetsko-jugoslovanske korporacije ekonomsko izkoriščala Jugoslavijo in opozoril, da bo stvar komunizma trpela na Kitajskem in povsod drugod, če Sovjetska zveza ne bo popravila svoje odnošaje napram drugim komunističnim državam.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile v ponedeljek pri Mr. in Mrs. Edward M. Racic, 23801 Colbourne Rd., Euclid, O., in jima pustile v spomin zalo hčerko, ki bo delala družbo svojemu bratcu. Mlada mama je hči obče poznane družine Mr. in Mrs. Vincent in Eva Coff, 17802 Delavan Rd. Mati in dete se dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Naše čestitke.

Vile rojenice so se zglasile v ponedeljek pri družini Mr. in Mrs. Joseph in Mary Stibil, 4412 Bradley Rd., in jima pustile v spomin krepkega sinčka-drugorojenca, S tem dogodkom je postala dobro poznana Mrs. Mary Oblak zopet stara mama. Mati in dete se nahajata v Bayview bolnišnici ter se dobro počutita. — Naše čestitke.

Sestanek

Prosi se vse one, ki so se prijavile za publicitetni odbor pri Sloj. društvenem domu na Recher Ave., da pridete na sestanek v četrtek zvečer ob 7.30 uri.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalci in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DEMOKRACIJA-ZDRAVILO ZA PLEMENSKE PREDSDODKE

Nedavno so ameriški časopisi priobčili poročilo o senzacionalni "kemični sestavini," ki spreminja barvo kože iz črne v belo. Neki zamorec—Walter White—je o tem napisal obsežen članek za revijo "Look," v katerem je med ostalim rekel, da bi se z uporabo te kemikalije lahko "omejilo plemenske spore v deželi." Njegovo mnenje je, da bodo črnici spremenili barvo svoje kože, da jih nihče vsled zunanega videza ne bo mogel razlikovati od belcev.

V pravem pomenu besede to pomeni skrivati svojo plemensko pripadnost, spreminjati svojo vnanost zgolj zaradi predsodkov, ki jih posebno na našem jugu gojijo proti zamorcem. To je, kljub dejstvu, da to zagotavlja White, ki je sam zamorec, napačna rešitev vprašanja predsodkov. To sploh ni rešitev. To je ponižanje enega dela ameriških državljanov, ki nimajo pravice kljub vsem poudarjanjem ameriške demokracije, da bi našli enakopravno mesto v tej naši zajednici raznih narodov, ver in plemen, pač pa se morajo zatekati k zatajevanju svojega porekla.

Edina pravilna in mogoča rešitev tega vprašanja je—izvajanje resnične demokracije, ki temelji na zagotovilu naše ustave, da so vsi ljudje rojeni enakopravni.

Teorija o "rešitvi plemenskih predsodkov," kot se jo skuša podati s to "kemično" spremembo barve kože, je zavržena v odličnem filmu "Lost Boundaries." V tem filmu (ki ga že peti teden kaže clevelandsko gledališče "Esquire") je opisana zgodovina neke zamorske družine. Neki mladi zamorski zdravnik in njegova žena, katerih barva polti je bila bolj bela kot pa od tako zvanih "južnih zamorcev" ter sta se le za spoznanje razlikovala od belopolnih ljudi, sta se 20 let predstavljala kot belca. Resnico o svojem poreklu sta uspešno skrivala pred belopolnimi občani nekega mesta v New Englandu, v katerem je zamorec bil nastavljen kot zdravnik in v katerem je v teku svoje zdravniške prakse postal splošno priljubljen. To resnico sta skrivala tudi pred svojim sinom in hčerko. Dvajset let ni nihče slutil, da sta zdravnik in njegova žena zamorca. Toda dolgo čuvana tajna je končno prišla na dan in s tem so zopet prišli do izraza predsodki meščanov napram zamorcem in obenem sta oba otroka prvič v svojem življenju doživela hud psihološki udarec. Na konec te zgodbe pa je vendar ugled in spoštovanje zdravnika premagalo predsodke. Meščani new-englandskega mesta so se osvobodili plemenskih predsodkov in sprejeli zdravnika in njegovo ženo kot svoje enakopravne so-meščane.

Ni dvoma, da film ima za tendenco pobijanje plemenskih predsodkov. Mogoče se cela zgodba ni končala tako srečno, toda namen je vsekakor bil, da se poudari nesmiselnost predsodkov, radi katerih je naša dežela v zunanem svetu prikazovana kot necivilizirana in na teoriji o "superiornih" rasah sloneča država. V tem smislu je ta film res eden velikih prispevkov naše filmske industrije, ki se na splošno bolj zanima za dobičke, kot pa da bi prispevala svoj delež za upostavitve resnične in vseh predsodkov radi vere, narodnosti ali pa plemena osvobodene demokracije.

Ko pravimo, da se mogoče zgodba v filmu ni končala tako srečno, nam v to vzbujajo dvome dejstva, kako so ta film sprejeli na našem jugu. Kot poroča "New York Times" od pretekle nedelje so ta film prepovedali prikazovati v Atlanti. Neka načelnica cenzornega urada (Miss Smith) je izjavila, da "film nasprotuje javni blaginji." Prikazovanje tega film je bilo prepovedano tudi v Memphisu, Tenn., kjer je cenzor (neki White Lloyd T. Binford) izjavil: "Takšnih filmov mi ne sprejemamo!"

Tako stvar stoji s predsodki v naši deželi in s poskusi, da se jih zatre. Iz tega pa izvira samo en pouk: nobena demokracija ni popolna; pri vsaki je dosti tega, kar nujno potrebuje izboljšave. Nič ne pomaga kazati na pezdiranje v očesu bližnjega, prezirati pa bruna v lastnem.

VATIKAN IN ČEŠKOSLOVAŠKA

Praški dnevnik "Lidove noviny," glavno glasilo Zveze češkoslovaških književnikov, je pod gornjim naslovom priobčil daljši članek, v katerem med drugim izjavja:

"Minister za informacije in prosvete Vaclav Kopecky je na IX. kongresu Komunistične partije Češkoslovaške načel vpraša-

rej sovražno do nas in do naših zaveznikov."

Glede na važnost te izjave smatramo za nujno potrebno osvetliti obnašanje in politično opredelitev Vatikana v odnosu do Češkoslovaške od rojstva naše države, torej v razdobju obeh svetovnih vojn, v času okupacije in po osvoboditvi.

Dasi je imela katoliška cerkev v času prve Češkoslovaške republike prednostni položaj, ni pokazal Vatikan do Češkoslovaške najboljše odnosa. Dokaz te trditve je bila nepripravljenost Vatikana, da sklene s Češkoslovaško republiko konkordat. Znano je, da je papeška kurija pohiteja in sklenila konkordat takoj po prevzemu vlade v fašistični Italiji, nacistični Nemčiji in Franciji Španiji. Namesto konkordata je Vatikan podpisal s Češkoslovaško samo modus vivendi, in to šele leta 1928. Pri tem pa je ostalo mnogo vprašanj nerešenih, med njimi zlasti razmejitve škofij. Ko je v letu 1938 prišlo do Muenchena in naslednjega leta do okupacije Češkoslovaške republike po nacistih, se Vatikan ni oglasil, nemo je soglašal z izdajo zapadnih velesil. Ta Vatikan, ki si daje pravico govoriti v imenu "vseh katoličanov, je molčal v dobi, ki je bila za češki narod najtežja: v dobi druge svetovne vojne, ki je na tisoče Čehov, ki so bili globoko verujoči katoličani, umiralo v nacističnih koncentracijskih taboriščih in ko je bilo več sto tisočev Čehov deportirano na prisilno delo v Nemčijo.

Recimo, da je v tem primeru Vatikan pokazal svojo tako pogosto poudarjeno politično nevtralnost. Ali pa jo je pokazal tudi v ostalih primerih?

14. marca 1939 je Hitler ustanovil tako imenovano samostojno slovaško republiko, kateri je načeloval katoliški duhovnik Josef Tiso, ki je sanjal o kombinaciji katolicizma z nacizmom. Tiso je izjavil: "Katolicizem in nacizem imata več stvari skupnih, skupno delata v želji, da bi reformirala državo." Kako pa je tedaj gledal Vatikan na Tisovo kandidaturu? Kaj je napravil, da bi onemogočil množično ubijanje Židov v koncentracijskih taboriščih, kamor jih je pošiljal duhovnik Tiso, ki je to neljudsko obnašanje "brnil" s trditvijo, da "vse, kar delamo proti Židom, delamo iz ljubezni do našega lastnega naroda. Ljubezen do bližnjega in ljubezen do domovine sta se razvili in ploden boj proti sovražnikom nacizma."

"Nadstrankarski" Vatikan je gledal na Tiso tako, kot je zahtevala njegova politična smer: imenoval ga je za papeškega komornika. Vatikanska radijska postaja je v mesecu juniju, 1940 javila: "Namen monsignora Josefa Tisa, glave slovaške države, da namerava graditi Slovaško v smislu krščanskega plana, Sveta stolica lahko samo pozdravlja. Nova državna organizacija na Slovaškem bo zrajena na korporativnem sistemu, ki je bil tako uspešen na Portugalskem. Ta vest, ki prihaja tako hitro po izjavi maršala Petaina, ki hoče obnoviti Francijo na krščanskih temeljih, je zato še bolj pozdravljena!"

Po osvoboditvi, ko je bila že v košček vladnem programu za ljudsko-demokratsko Češkoslovaško republiko zagotovljena popolna verska svoboda, svoboda vesti, vere in kulta, ni Vatikan spremenil svojega odnosa: do nove Češkoslovaške, celo nasprotno, postal je že bolj sovražno razpoložen. Vatikan je pomagal češkoslovaški reakciji pri njenem poizkusu, da bi bil odstranjen ljudsko-demokratski režim. V marcu 1946 je češkoslovaško notranje ministrstvo objavilo daljše poročilo o odkritju protidržavne vstaje na Slovaškem. Odkrita protidržavna organizacija

je bila v zvezi z Vatakanom, kjer so se nahajali bivši člani tako imenovane slovaške države. Obžalovanja vredno je samo to, da so bili v to in še v nekatere nadaljnje protidržavne akcije zapleteni tudi nekateri duhovniki rimsko-katoliške cerkve.

Po zgodovinskih februarjskih dogodkih razširja vatikanska radijska postaja kakor tudi časopisje ne glede na jasno proklamacijo o cerkvah in veroizpovedih v ustavi 9. maja, še bolj ostro sovražno kampanjo in z namenom obrača cerkveno-politični položaj v Češkoslovaški republiki. Zaradi Vatikana še ni prišlo do pogodbe med cerkvijo in državo kajti češkoslovaška cerkvena hierarhija, ki slepo poslušala ukaze papeške kurije, odlašala razgovore v Narodni fronti Čehov in Slovkov, dasi globoko verujoči katoličani, ki so zvesti pristaši novega češkoslovaškega režima, tako pogodbo zahtevajo.

Končno: kakšno hvaležnost je pokazal Vatikan češkoslovaškim katoličanom za njihovo ljubezen do cerkve in vere, če na primer hoče imenovati kardinala? Ali Češkoslovaška republika, v kateri živi 70% katoličanov, ni in ne more biti enakopravna država, ki imajo kardinala? In dalje Slovaška, dežela vnetih katoličanov, ne sme imeti svojega nadškofa?

"Mi tudi vemo, da patriotski katoličani in dobri katoliški duhovniki ne soglašajo z visoko hierarhijo in s sovražnim protičeškoslovaškim postopanjem v Vatikana, oni ne soglašajo z njegovimi političnimi težnjami!"—tako je poudaril minister informacij in prosvete Vaclav Kopecky na IX. kongresu Komunistične partije Češkoslovaške. Da, tak je danes položaj! Miroljubni češkoslovaški državljani vidijo, kam koraka Vatikan s svojo politiko in komu pomaga! Vatikan in visoka hierarhija pa tudi vidita, da je njun postopek protiljudski, kar vidi prav tako ogromna večina češkoslovaškega ljudstva. Nastaja vprašanje, kako dolgo bo trajalo, da bo Vatikan in z njim visoka hierarhija našel pravo pot in način za rešitev važnih vprašanj, da katerih se bo ljudsko-demokratska Češkoslovaška postavila tako, kot to zahteva interes pošteno mislečih in delovnih češkoslovaških katoličanov."

—(Prim dnevi.)

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik Slovenske moške zveze

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, dne 28. avgusta priredijo vse podružnice Slovenske moške zveze svoj prvi piknik v Brae Burn parku na 25000 Euclid Ave., Euclid, Ohio.

Piknik se bo pričel ob 2. uri popoldne in zabava bo trajala do pozne ure v noči. Prošeni ste vsi člani in prijatelji, da se udeležite te prireditve. Obenem se važi tudi članstvo bratskih društev in cenjeno občinstvo na obilen poset. Postrežba bo v vseh ozirom prvovrstna. Za ples bo igral Sokach-Habat orkester.

V slučaju slabega vremena se bo piknik vseeno vršil. Program za ta dan bo navdve zanimiv. Vršile se bodo žogometne igre in dirke za mlade in stare kot tudi za ženske. Za vsakogar bo dobra zabava na pikniku, zato le pridite v obilnem številu.

Na veselo svidenje v nedeljo, 28. avgusta na vrtu Brae Burn parka, Euclid Ave. S pozdravom

Tony Krampel,
tajnik podr. št. 5.

Slovanov piknik

Euclid, Ohio. — Prihodnjo nedeljo, dne 28. avgusta priredi moški pevski zbor "Slovan" iz Euclida svoj piknik na SNPJ farmi na Chardon in Heath Rd. Kdor je bil enkrat na teh prostorih se mu takoj priljubijo, ker v resnici je vse lepo urejeno, dosti sence pod drevesi, da se človek lahko oddahne v polletni vročini.

Ta prostor je kot nalašč za piknike, posebno odkar je postavljena nova plesna dvorana. Posebno zabavno je tam, ko priredi pevski zbor Slovan piknik. Ta čas je dosti petja, kar napravi občinstvo navdušeno, veselo in razigrano, da pozabi na svoje neprijetnosti za nekaj časa.

Če hočete najti svojega prijatelja, pridite v nedeljo na Slovanov piknik. Torej, vabim celotno občinstvo, da se udeleži piknika v polnem številu v nedeljo popoldne, 28. avgusta na SNPJ farmi.

F. Pozar.

Pozdravi iz Indiane

Tukaj se nahajave na obisku pri družini Mr. in Mrs. Kuhar v Beech Grove, Ind., kjer se imave prav dobro. Obiskale ste tudi druge rojake po Beech Grove, kateri se imajo kar dobro, so se že kar privadili temu mestu. Ogledali ste si tudi Indianapolis in Bloomington, kjer je univerza države Indiane. Tu je zelo lepa okolica in ljudje so prijazni, da je kar škoda, da bo naših počitnic tako kmalu konec.

Pozdrav vsem rojakom v Euclidu in Clevelandu, listu Enakopravnost pa želim veliko uspeha.

Mrs. Rozi Zdešar in hči
Miss Rose Zdešar.

Primorske vesti

Med našim ljudstvom

V Gorici je proslavil 18. julija svojo sedemdesetletnico naš znan goriški humorist Damir Feigel. V težkih, črnih dneh je lajšal gorje trpečega ljudstva z vedrimi, šegavimi spisi. Napisal je 15 knjig humorističnih črtic. Kot pisatelj in novinar je storil mnogo dobrega in koristnega za naše goriško ljudstvo, ki spoštuje v slavljenca moža poštenjaka. Kot urednik "Soče" se vztrajno bori za naše pravice in svobodo.

V Sovodnjah se je zbrala ogromna množica ljudi, ki so prihili iz vseh krajev Goriške in Slovenske Benečije gledat revijo slovensko športne mladine na preurejenem športnem igrišču. Tekmovat so prišli tudi Tržačani. Mladinski pokal si je priboril krožek iz Pevme, na drugem mestu pa so mladinci z Doberdoba.

V Gorici so umrli 78-letna upokojenka Milka Bruna, 82-letni kmet Franc Markič, 70-letna gospodinja Marija Vižintin, 52-letna šivilja Marija Petrevič, 94-letna gospodinja Franciška Košuta, 62-letni Anton Kodermac in 79-letna upokojenka Marija Kumar.

V Št. Mavru smo le dočakali, da so pričeli napeljevati električni vod iz Pevme do šole v naši vasi.

V Trstu je bilo 31. maja t. l.

MISS LILLIAN MODIC ZMAGOVALKA V KONTESTU

Euclidski veteranski klub priredi vsako leto veliko tridnevno proslavo na prostorih Slov. društvenega doma na Recher Ave. Letošnja proslava se je vršila 29., 30. in 31. julija ter je privabila ogromno množico posetnikov od vsepopoldne. Pri takih proslavah se vrši tudi tekma med dekleti za naslov

lepotice Miss Euclid. Tekme se je letos udeležilo veliko število deklet, izmed katerih so bila tri dekleta odobrana, nato pa so sodniki izbrali kraljico lepotic.

Ta čast je letos doletela naša Slovenka, Miss Lillian Modic, ki je hči obče poznane družine Mr. in Mrs. Louis Modic iz 1525 East 254 St. Oba, oče in mati, sta zelo

273,749 pristojnih, vseh prebivalcev pa 276,973.

V Miljah, kjer so dobili volivci pri volitvah večino, ni občinskem odboru nobenega Slovca, četudi so ravno Slovenci s svojimi glasovi mogli k sedanjemu stanju v občinskem svetu, kjer ni nihče spregovoril slovenske besede. Tem so vidaljevci najočitnejše dokazali, koliko jim je do "ščite" pravic slovenskega lovnega ljudstva.

V Nemač v Slovenski Benečiji močno narašča brezposelnost. Nad 500 brezposelnih v stiski in potrebi. Preko reke Karnajte se nimamo mostu, je bil med vojno razdejan. Gospodarstvo je zaradi tega občutno prizadeto. Kdaj boste upštevali želje prebivalstva, ki v narodni osvobodilni borbi liko trpelo in žrtvovalo?

V Naberjetu v prelepi Karnatski dolini si je mladina uredila športno igrišče. Pri otvoritvenih tekmih je zmagala pontabeljska športna mladina.

V Šempetru ob Nadiži v Slovenski Benečiji je šovinistični učitelj Renzo Skrljak napadel gostilni 48-letnega Eligija Venturinija, ker je skupno z venturinijem bral brošuro s spomenico, jo je naslovila Demokratska fronta Slovencev na rimsko vodo. Surovi prenapeteži je udaril Venturinija v obraz in mu odjal, naj gre v Jugoslavijo, "v Benečiji ni Slovencev."

V Trstu so umrli 70-letna Ivanka Krasna, 81 letna Alojzija Trampuš, 78 letna Marija Berbuč. 64 letni trgovec in sestnik Karol Sosič z Občine letna Marija Bekar, 74 letna Francka Orel, 86 letni Ivan Brajnik, 57 letna Francka Špek-Gombač, 74 letna Antona Fagar, 44 letna Marija Mlinar, 90 letna Ivanka Bratuž, 47 letni Julij Gostiša, 68 letna Urošla Zobec-Zerjal, 20 letni Zdenko Kocjančič, 71 letni Josip Udovič, 26 letna Jolanda Šušterič, 77 letna Irena Bernetič, letna Ana Markon in 45 letni Karol Berne.

Po Slovenski Benečiji krovi v lepih avtomobilih goljufi prodajalci tkanin in suknin. Sumljivi pravijo, da so Američani in se pri tem spakujejo v italijanski izgovorjavi, da pri ljudeh vzbudijo zaupanje. Pridrviyo v vas, zatrjujejo, nimajo denarja za bencin, ponujajo na prodaj blago "prave ameriške volne". Zenske zberov vse denar, kar ga pri hiši za priložnostni nakup sukna, ki pa se izkazuje pri natančnem pregledu in sumnem odvzemu sleparjev kot blago najslabše vrste, ki se ne plača zanj tvegati niti krovijskih stroškov. Goljufi so na način osleparili že mnogo Slovencev. Čuditi se je, kako da niso varnostni organi polovili teh sumljivo številnih "Američanov", ki se poklicno življajo s temi in podobnimi goljufijami in kupčijami. Možno sumimo, da so ti "Američani" nekje doma s Sicilije ali Kraljevine.

V Gorjanskem je praznovano zlato mašo kurat Karol Oblak, ki slušbuje v tej znani kraški vasi že nad 40 let. Po rodu je iz Kopra, Studiral pa je v Gorici. V Gorjanskem je kurat od leta 1906. Slavljenec se je vsega pričetka priključil narodni osvobodilni borbi ter vzema ugledno mesto v vrstah ljudske duhovščine, ki se z ljudstvom bori za lepšo bodočnost.

BUY U.S. SECURITY BONDS NOW!

Janko N. Rogelj:

Ljudje pripovedujejo

(Nadaljevanje)

V neki svetli noči spet nese v naramnem košu proti kozolcu. Tam lepo, odloži koš, hrano pa zloži pod kozolec. Ko je končal svoje delo, ga obstopijo domačinci iz domače vasi. Koš je ostal pri kozolcu, njega pa so odgnali v zapore, kjer sta imela glavno besedo dva žandarja iz Koroškega, seveda tudi gestapovca. Kmet je oba dobro poznal, ker sta se večkrat ustavila v njegovi hiši. Zena jima je večkrat ponudila kruha in pijače, katero sta rada vzela. Seveda ji ni dajala iz vljudnosti in gostoljubnosti, ampak radi okoliščin in razmer, katere je dobro poznala. Iz pogovor teh žandarjev sta kmet in kmetica zasledila, da niso kaj dosti "obraj-tali" domače izdajalce in domo-brance.

Zjutraj pridejo spet domači vaški stražarji ter zahtevajo od žandarjev zaprtega kmeta, da bi z njim obračunali. Ampak čudo preudno, žandarja jim odrečeta to prošnjo, s pojasnilom, da kmeta zahteva višja gestapovska komanda v Kranju. Vaška straža je odšla z dolгим nosom.

Drugo jutro pridejo člani črne roke, zahtevajo kmeta, toda kmet je bil že takrat skrit pri svoji sestrični, dve uri hoda od svoje vasi. Pomagala sta mu do bega žandarja sama.

To kaže, da izdajalce tudi so-vražniki nimajo radi.

Ljudje pripovedujejo, vsak ima svojo dogodbo. Na obrazih teh ljudi sem opazil začrtane poteze, ki so bile posledice pre-stanega strahu in bojazni. Veči-na teh ljudi ima še vedno ne-mirne oči, ko pripovedujejo svo-je doživljanje. To so jim dale ne-prespalne noči, ko so prisluško-vali hoji nočnih čuvajev, izda-jalec in stražarjev, kdaj potrk-ajo na vrata s kopiti nabasanih pušk.

Srečal sem v domovini tudi tri Slovence, kateri so se vrnili iz koncentracijskih taborišč v Nemčiji. Prav zanimalo me je, da bi mi povedali svoje dogodke. Prvega, katerega sem srečal, je bil fant, star okoli pet in dvaj-set let, njegov obraz je bil blede, noge opotekajoče in hrbtnica upognjena. Smeha nisem videl na njegovem obrazu, ker siromak je še vedno trpel za posledicami trpinčenja, lakote in strahu.

V razgovoru z njim ga pri-jazno vprašam:

"Tone, povej mi, kako je bilo v taborišču?"

"Samo to me ne vprašajte več," zmgava z glavo ter se na-sloni na mizo. "Ne, ne, to pa ne. Če bi vam to pripovedoval, po-tem ne bom spal več tednov. Noč za nočjo bi se mi spet sanjalo, da sem med nemškimi rablji. Rajši mi vi povejte, kako je kaj v Ameriki. Kaj se res Amerika pripravlja za tretjo vojsko? Kaj še ni tega dosti?"

Njegove oči so bile uprte v daljavo, mala rdečica se je po-javila kot rdeča pega na obrazu. Strti prsti na njegovi desni roki bi radi skočili v pest, da niso bili pohabljeni v taborišču. Nje-govo dihanje je postalo močnej-še, da je odprl brezoba usta. Ta-krat sem videl v njegovem obra-zu brezmejno bolest grozotnih in strašnih dni, trpljenje in bole-čine iz krvavih in mučeniških noči, otopelost in umiranje nje-govih oči, ki so izgubile že vsa-ko človeško upanje, da se še kdaj vrne v svojo rodno zemljo, predrago mu Slovenijo.

"Hudič, samo eno zadoščenje imam, da je poginila hudoba iz-dajalska, ki me je prodala za Judežve groše gestapovcem."

Z vsi resnostjo na obrazu je izrekel te besede, ki so bile tako trpke in grenke, kot da je spil do dna čašo pekočega pelina, ki ga mu je nalila zakleta usoda njegovega mladega življenja.

To je bilo dovolj za mene; no-benega več nisem vprašal, kak-šno je bilo življenje v rabeljskih taboriščih.

Jože je doma nekje na Dolenj-skem. Piše se Lovšin. Vprašal sem ga, če ima kakega sorodni-ka v Ameriki. Odgovori mi, da ne. Sedaj živi v Kočevju. To je fant kakih trideset let star, ima močne žilave roke, dolge košče-ne prste; kadar govori, pomaga-jó mu govoriti tudi njegove ro-ke. Njegov bolj podolgovat obraz, ki ima oči v globokih očesnih jamicah, nad katerimi rastejo močne obrvi, človeka ne-hote spomni na igralca, ki pri-poveduje občinstvu, kako se je čudežno rešil gotove smrti. Lica ima upadla, toda njegova brada je močna in stanovita, tako tu-di vsaka njegova beseda, ki jo izraža in postavlja tako, kakor bi sestavljal piramido z moč-nim podstavkom. Njegova usta so na obeh koncih malo zateg-njena, kakor da jih ustne miš-ice ne spustijo v normalno lego. Tak izraz imajo na ustnicah po-navadni ljudje, ki imajo želodčno bolezen ali pa so prestali močno živčno bolezen. Na glavi podol-gastega obraza pa bujno rastejo črnosvetli lasje, ki pa so že malo obledeli od ušes proti sencem.

Fant ima za seboj štiri leta bojev, hajk, žrtvovanja in stra-hu iz domovinske vojne na Do-lenjškem in na Štajerskem.

"Kako pa ste vi prestali zad-njo vojno?" ga vprašam.

"Mislite, našo domovinsko borbo?" vprašuje.

"Povejte mi, kdaj vam je bilo najtežje v vaši borbi, ko ste vo-dili domovinsko vojno," dostav-ljam.

"To vam pa lahko povem prav na kratko," pričinja z nekakim zvišenim glasom, da vzbudi v meni še večjo pozornost.

Nato pripoveduje in opisuje takole:

"Sest nas je bilo na izvidniški partizanski patrulji. Imeli smo smolo. Naenkrat smo bili obko-ljeni, od vseh strani je pokalo in treskalo. Skočim v gozdni ja-rek, ter čakam tam, da je utih-

nilo sovražno pokanje. Od naše strani nismo streljali in tako so mislili Italijani, da so 'banditi' vsi pobiti.

"Previdno izlezem iz globoke-ga jarka ter iščem moje sobor-ce. Niso imeli sreče. Dva sta bila ubita, trije ranjeni. Ranjenec sem spravil skupaj, zasilno ob-vezal, jim pustil našo skupno hrano in prinesel vode. Potem pa splezam na smreko, da se ori-jentiram, kje smo prav za prav. Vrh prve smreke mi ne da pra-vega razgleda. Poiščem drugo smreko, višje v bregu. Tudi tam nič. Grem nazaj k ranjenecem ter jim povem, da grem v dolino po prvo pomoč. Poslovim se od njih ter pričnem spet s plezanjem na smreko. Končno zagledam v do-lini staro bajto, iz katere se je vil dim proti nebu.

"Z vsemi partizanskimi pre-vidnostmi se približam bajti, ne-kako opoldne. Tudi v bajto prid-em srečno, kjer povem možu in ženi, kje so ranjenci. Bila sta oba naša zaupnika. Takoj sta me opozorila, da so Italijani v so-sedni vasi, in da ne bo nič nove-ga, če se pojavijo še danes okoli bajte, kajti vodijo jih na 'lov' domači izdajalci.

"Komaj sta mi to napovedala, že so bili v bajti. Ujeli so me z veliko slastjo. To slast niso po-kazali tako močno Italijani, ki so izvrševali svojo vojaško 'dol-žnost,' ampak domači izdajalci so imeli strašansko zadovoljne obraze, kakor da jih čakajo veli-ke denarne nagrade. To se je po-kazalo tudi v tem, da so me do-mači pomagači zvezali in gnali v vas pokazat kot bandita in ko-munista. Na vasi so imeli še dva druga 'bandita,' oba Slovenca, ki so ju zasačili na terenu.

"Do tudi ni bilo nič hudega, čeprav so ravnali z menoj kot z roparjem in ubijavcem. Naj-strašnejše se je pričelo, ko sem zaslutil, in pozneje slišal iz po-govorov, da nas ženejo na vaško pokopališče, kjer nas bodo takoj ustrelili.

"In res. Na pokopališču nas

postavijo ob cerkveni zid, prive-žejo k zidu ter nam zavežejo oči."

"Kakšne počutke ima takrat človek, ko čaka na strel?" ga prekinem, "ko potekajo zadnji trenutki življenja?"

"To bi vam morda vsak dru-gače povedal, a zame je bilo ta-krat završeno moje delo. Na to sem bil pripravljen ves čas, od prvih dni, ko sem šel v partiza-ne do zadnjih dni, ko sem bil tam. Čakal sem le, kdaj počí puška... toda puške niso počile, in to čakanje je bilo grozno, silno dolgo, polno muke, temno in ubi-jajoče, hušje od vsake smrti. Ta-krat sem si želel hitre smrti."

Kar poobledel je njegov obraz, ko je izgovarjal zadnje stavke. Dolge koščené prste je stiskal v pesti. Ustnice so pono-vile vso bol, ki je šla preko nje-govega obraza takrat, ko je stal z zavezanimi očmi ob cerkvenem zidu.

Nato nadaljuje:

"Domači italijanski pomočni-ki so vse uredili za streljanje; čakali so le, da italijanski oficir zapove streljati. A to se ni zgo-dilo. Mnenje oficirja je bilo, da naj nas izpustijo, če gremo na svoje domove obdelovat polje, ker je takrat tako manjkalo poljskih delavcev. To smo vsi

trije obljubili, nakar so nas iz-pustili.

"Delal sem potem na terenu par mesecev, ker so precej pa-zili na mene, da ne uidev iz va-si. Potem me je vzela noč. Šel sem spet v partizane, toda ne v dolenski skupine, ampak na Štajersko, kjer je bilo bolj var-no za mene. Gorje mi, če bi me tisti izdajalci spet dobili v roke. To bi bila moja gotova smrt."

In končno ga vprašam: "Kako se sedaj počutite v novi Jugo-slaviji?"

Tako vprašujoče me pogleda, kakor bi hotel reči, da jaz dvo-mim o njegovi zadovoljnosti in veselem razpoloženju, ki ga mu daje nova in prekaljena Sloveni-ja. In njegovo pripovedovanje zaključí:

"Prav dobro se počutim. V šti-riletni borbi v gozdu sem vedel, zakaj se borim, danes vem, za-kaj delam. Ostal sem doma na svoji zemlji, ki je moja zemlja, za katero sem se boril. In tu tu-di ostanem."

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
UT 1-8888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
REdwood 4457

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
DIamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

Tako ljudje pripovedujejo. To so obrazi naše zemlje, pomešani med slovenskim ljudstvom. To so žrtve za boljše bodočnost, za katero so trpeli tudi nedolžni ljudje. To so obrazi kot vprašanja: "Kaj ni še tega dovolj, da barantate za človeška življenja?" Človeku se vtisnejo ti

obrazi globoko v spomin. To so obrazi, ki kažejo na nizkotne izdajalce kot najstrahotnejše in najbolj krde pošasti, ki pijejo človeško kri.

Tako pripovedujejo ljudje, in tako sem vam tudi zapisal.

—Ponatis "Nove Dobe"

\$25 TO ANYONE WHO CAN SMELL THIS OPPORTUNITY!

Uncle Sam is offering \$25 (as many twenty-five dollars as you want) to anyone who can smell this opportunity.

And what a solid gold opportunity it is. It can mean money to retire on. A "money's-no-object" vacation with the little woman. A real start toward that complete independence you want when you and your family get old.

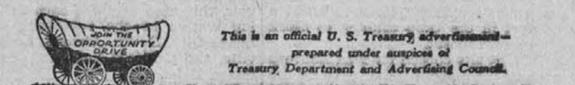
And any person with a nose can enjoy this opportunity. Just follow that nose down to your nearest bank, or place of business—and ask about the big Opportunity Drive.

You'll learn that it's the simplest, safest way ever invented to save money for your old age. For every time you invest \$75 in the Treasury Department's Opportunity Drive, you get back a U.S. Savings Bond worth \$100, in ten short years.

A complete, out-of-the-blue gift of \$25 every time you buy a \$100 Savings Bond just because you were wise enough to smell a real opportunity.

Start your own Opportunity Drive today. Start investing in your future independence. Ask any bank or your boss for details.

Put more opportunity in your future! Invest in U.S. SAVINGS BONDS ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

BRANISLAV NUŠIČ:

PRVA IN POSLEDNJA PESEM

Vse svoje žive dni sem napisal le dve pesmi in z obema sem tako nasedel, da sem se zaklel: ne, zdaj ne bom več stihov niti bral, kje neki, da bi jih še pisal! O, kolikokrat me je v duši nekaj naganjalo in ščegetalo, kolikokrat me je dražil navdih, kolikokrat me je vabila kakšna pri-ložnost, pa sem vselej junaško vzdržal.

Mar more biti bolj zvišen nav-dih kakor ta, če vam kakšna gospodična s sanjaviim pogle-dom in toplim nasmeškom pred-loži lepo vezano spominsko knji-go, na kateri je z zlatimi črkami zapisano "Poesie" in ki pred-stavlja vprav razkošno zbirko

šna dieta, ki sem se je strogo držal. Resda nisem hodil k zdravniku kazat jezika in mu to-ževat o slabi prebavi, ker bi mi v tem primeru najprej predpisal, naj ne berem stihov naših pes-nikov; ne, jaz sem se držal doce-la nasprotno diete—nisem pisal stihov, kar je nevedno dobro delo meni in braleem.

Napisal sem vse svoje žive dni le dve pesmi in obe sta mi to-likanj škodovali, da sem moral popaziti, kako se bom okrepil in popravil. S svojo prvo pesmijo sem užalil neko žensko, s posled-njo pa nekoga kralja. Ako upo-števam, da so kralji in ženske najbolj občutljivi in najbolj ma-ščevalna bitja, si pač lahko mis-lite, kako sem odrezal. Neki moj tovariš, ki je v življenju ta-kisto napisal vsega le dve pe-smi, je odrezal mnogo bolje, kajti mož je s prvo pesmijo če-

stital neki prav bogati tetki k 70. rojstnemu dnevu ter ji po-želel še mnogo, mnogo let, z drugo pesmijo pa je čestital ne-druku, ki je postal minister, in je stihne zaključil z besedami: "Ta-ki sinovi so ponos svojega naro-da!" Temu mojemu tovarišu ni bilo treba nikakršne diete, mar-več je uspešno dalje pisal stihe in lejte ga: še danes piše stihe za nagrobnike in napise na ob-činskih slavolikih, ki jih po-stavljajo ob velikih svečanostih.

Prvo pesem sem bil napisal že prav zgodaj, ko sem ponavljal prvi razred gimnazije.

Sam ne vem, kako se je v meni pojavil nagon, da sem začel pi-sati pesmi. Nekateri pravijo, da se človek tega nalezee kakor ga-rij; pri meni pa ni bilo tako, kajti jaz sem garje občutil in se čehljal, čim sem napisal prvo pesem in spoznal njene posled-

ce. Drugi pravijo, da je pesni-ški nagon nekakšen nahod, ki je hudo nalezljiv. Morebiti,—samo to je: kadar pri navadnem naho-du kihneš, sežeš v žep po robec in si obrišeš nos; kadar pa iz-kihnaš slabo pesem, ti kritiki ta-ko obrišejo nos, da ne boš nikoli več prav kihal. In sem čul še to-le: mlad pesnik začuti v duši ne-kakšen navdih, na priliko tako, kakor začuti ženska svoj blago-slov v četrtem mesecu. In tudi nadalje se ta reč, kakor vse ka-že, razvija podobno kakor pri otročnicah. Nosni mladenič čuti nekakšne težave, marsikaj se mu gnusi, nato nastopijo tudi bolečine, naposled leže v poste-ljo in rodi pesem.

Primerjava utegne biti točna spričo posameznih pesmi v naši književnosti, vendar pa ni res, da bi tako nastajale prve pesmi. Pesnikovanje se pojavlja kot ko-

letivna bolezen gimnazijskih razredov, ki jih navdihujejo zla-sti tisti stih, katere so predniki napisali po stenah bolj skritih oddelkov. O, kolikšna zbirka nežnih liričnih pesmi, ki so pri-šle pozneje v javnost, ima svo-je zametke v tem daljnem, v tem prvem navdihu. To sled celo ob-čutimo pri posameznih pesmih v naši književnosti. In potem navdihujejo mlade pesnike tudi platnice starih knjig, saj je v naših šolah staro izročilo, da brž po končanem razredu razprodaš knjige tistim, ki stopajo za te-boj v razred, in jih kupujejo pri tistih, ki so stopili v višji razred.

(Dalje prihodnjé)

AMERICA'S SECURITY LOAN

Na platnicah teh knjig in po-gostokrat tudi znotraj na stra-nah, kjer je količaka mesta, naj-demo dragocene sledove pokolenj. Tu najdemo stihe, modre reke, aforizme pa tudi prav ko-ristne zapiske. Poleg posamez-

BUY BONDS TODAY!

MIHAIL ŠOLOHOV
TIHI DON
ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Pojdi k vragu, norec carja nebeškega! Kaj naj zavoljo tebe, po tvojem, lazaret rdečim izročim?

Grigorij se je izogibal vozovom, ki so zatrpali zagato, in rekel:

— Mrtvi niso nikomur potrebni...

— Zdaj se še za žive ne menijo, kaj šele za mrtve, — se je oglasil Prohor.

Proti jugu so se pomikali vsi severni donski okraji. Nešteto vozov beguncev so prekoračili železnico Caricin—Lihaja in se približali Maniču. Grigorij je bil že teden dni na poti in spravešal je po Tatarčanih, toda v vaseh, skozi katere je moral iti, Tatarčanov ni bilo; po vsej verjetnosti so bili zavili proti levi in se izognili ukrajinskim naselbinam ter se peljali skozi kozaske vasi proti Oblivski. Šele trinajsti dan se je Grigoriju posrečilo, da je našel sled za vavščani. Že onstran železnice je v eni izmed vasi po naključju izvedel, da leži v sosedni hiši za legarjem bolni kozak iz vešenskega okraja. Grigorij je odšel gledat, od kod je bolnik, in, ko je stopil v nizko kolibico, je zagledal na tleh ležečega starega Obnizova. Od njega je zvedel, da so Tatarčani odrinili pred večerajšnjim iz te vasi, da je med njimi mnogo za tifusom bolnih, da sta dva že umrla na poti in da so njega — Obnizova — pustili tukaj na njegovo lastno željo.

— Če se izližem in mi bodo rdeči tovariši prizanesli in me ne bodo pabili, bom že kako prilezel do doma, če pa ne, bom umrl tukaj. Umiraj, kjer koli že, povsod je grenko... — je rekel stavec, ko se je poslovil od Grigorija.

Grigorij je povpraševal po očetovem zdravju, ali Obnizov

je odgovoril, da ne more nič reči, ker je bil njegov voz med zadnjimi in Panteleja Prokofjeviča že od vasi Malahovskega ni več videl.

Pri prihodnjem nočišču je imel Grigorij srečo: v prvi hiši, kamor je prišel, da bi poprosil za prenočišče, je naletel na znane kozake iz vasi Gorenjega Čirskega. Stisnili so se in Grigorij se je ugnezdil pri peči. V izbi je drug pri drugem ležalo kakih petnajst beguncev, med njimi so bili trije bolni za legarjem, eden pa prezebel. Kozaki so skubali za večerjo kašo z lojem in jo radodarno ponudili Grigoriju in njegovima spremljevalcema. Prohor in Grigorij sta jedla s tekotom, Aksinja pa ni marala.

— Kaj nisi lačna? — je vprašal Prohor, ki je zadnje dni brez pravega razloga spremenil svoj odnos do Aksinje in občeval z njo osorno, a sočutno.

— Nekaj slabo mi je... — Aksinja si je nadela ruto in odšla ven.

— Da ni zbolela? — je pobaral Prohor in se obrnil h Grigoriju.

— Kdo jo spoznaj. — Grigorij je odrinil krožnik s kašo in tudi odšel ven.

Aksinja je stala pred vrati in si pritiskala roko na prsi. Grigorij jo je objel in zaskrbljeno vprašal:

— Kaj pa ti je, Ksjuša?

— Slabi me in glava me boli.

— Pojdiva noter, legla boš.

— Kar pojdi, precej pridem.

Glas ji je bil podmolkel in brez življenja, kretnje medle. Grigorij jo je skrbeče pogledal, ko je stopila v vroče zakurjeno izbo, zapazil vneto rdečico na licih in sumljivo bleščanje oči. Srce se mu je v strahu stisnilo: Aksinja je bila očitveno bolna. Domislil se je, da se je tudi prejšnji dan pritoževala

nad mrazenjem in vrtoglavo, proti jutru pa se je tako spotila, da so se ji skodrani prameni las na vratu zmočili kakor pri umivanju; zapazil je bil to, ko se je za dne predramil in dolgo ni odmaknil oči od speče Aksinje in ni hotel vstati, da bi ji ne vznemiril spanja.

Aksinja je možko prenašala popotne težave, hrabrila je celo Prohorja, ki je dostikrat pravil: "Kakšen zlomek pa je to, tale vojska, le kdo si jo je tako pridela in nimaš kje prenočiti in živa duša ne ve, doklej se bomo še tako regirali?" Toda ta dan je omagala tudi Aksinja. Ponoči, ko so legli spat, se je Grigoriju zazdelo, da joka.

— Kaj pa ti je? — je šepetaje vprašal. — Kaj te boli?

— Zbolela sem... Kaj bo zdaj? Me boš popustil?

— Nu, viš, neumnica! Kako naj te neki pustim? Ne vekaj, morebiti je to kar tako, prehladila si se na poti, pa si se že ustrašila.

— Grišenka, to je legar!

— Ne klati neumnosti! Ničesar ni videti: čelo imaš hladno, mogoče tudi ni legar, — je tolažil Grigorij, ali sam pri sebi je bil prepričan, da je Aksinja zbolela za pegavcem, in moreče je premišljeval, kako bi ravnal z njo, če jo bo bolezen podrla na posteljo.

— Uh, težko je takole potovati! — je šepetala Aksinja in se stiskala h Grigoriju. — Kar pogledaj si, koliko ljudi se tare po prenočiščih! Uši nas žro, Griša! Jaz pa se še pregledati ne morem nikjer, ko so povsod moški... Včeraj sem že stopila v kolnico in se slekla, pa jih je bilo v srajci... — Moj Bog, take gnusobe še zlepa nisem videla! Samo če se sponim na to, se mi vzdigne, nobene reči ne spravim vase... Včeraj pa si videl tistega starca, ki je na klopi spal, koliko jih je imel? Kar povrh suknjiča so mu lezle.

— Nikar ne misli nanje, skupila si jo vrag vedi kje! Nu, uši so pač uši, pri voljakih jih ne štejo, — je sitno zašepetal Grigorij.

— Ves život me srbi.

— Vse srbi, kaj pa hočeš napraviti? Potrpi. Ko pridemo v Jekaterinodar, se bomo umili.

— Preobleči pa se ne moreš v čisto, — je z vzdihom rekla

Aksinja. — Konec nas bo zavoljo njih, Griša!

— Spi, kajti jutri jo bomo navsezgodaj mahnilo dalje.

Grigorij dolgo ni mogel usniti. Tudi Aksinja ni spala. Nekajkrat je zahlipala, si pokrila glavo s koncem kožuha, se potem dolgo premetavala, stokala in zaspala šele tedaj, ko se je Grigorij z obrazom obrnil proti njej in jo objel. Sredi noči se je Grigorij predramil od rezkega trkanja. Nekdo je vdiral vrata in preglušljivo vpil:

— Dajte no, odprite! Če ne, bom vrata polomil! Zaspanci prekleti!...

Gospodar — priletel in umerjen kozak — je odšel v vežo in vprašal:

— Kdo je? Kaj bi radi? Če prenočišče, potlej ga pri nas ni, že tako smo nabito na tsemem, še obrniti se ni mogoče.

— Odpri, ti pravim! — so kričali od zunaj.

V prednjo izbo so široko odletela vrata in navalilo je kakih pet obojroženih kozakov.

— Kdo prenočuje pri tebi? — je vprašal eden izmed njih, kovinskočrn od mraza, in komaj pregibal premlre ustnice.

— Begunci. Kdo pa ste vi?

Ne da bi odgovoril, je eden izmed njih stopil v izbo in kričnil:

— Hej, vi! Kako ti leže! Pri tej priči se spravite od tod! Tukaj se bo namestila vojska. — Dvignite se, dvignite! Pa hitreje, če ne, vas bomo brž pometali na plan!

— Kdo pa si, da tako rjoveš? — je vprašal Grigorij z glasom, zahrpljenim od zaspanosti, in se počasi dvignil.

— Na, ti bom precej pokazal.

AKO NAMERAVATE PRODATI VAŠO HIŠO
za eno ali dve družini, pokličite nas. **IVanhoe 7646**
Realtor

LASTNIK PRODAJA
hišo za eno družino na Elbur Ave., Lakewood, 3 spalnice, vse preproge. Garaža in cementiran dovoz. Vse v najlepšem redu in se lahko takoj vselite. Ogledate si lahko po dogovoru. Pokličite ED 9769.

FORNEZI
Novo forneze na premo, olje, plin, goriko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.
CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd., UT 1-0396

ALI KAŠLJATE?
Pri nas imamo izborna zdravila, da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

ZA SVATBE, BANKETE IN ZABAVE
naročite
PERUTNINO
pri
Maple Heights Poultry
Andy Hocevar in sin, lastnika
17330 BROADWAY
MOnrose 2369
na domu: MOnrose 1368 W

NAPRODAJ
Hiša s 7 sobami, 2 garaži; 1 garaža za dva avta; druga garaža in gasolinska postaja ali "repair garage." Prostor je za 12 do 15 avtov; 3 lote. 1 miljo izven Barbertona se obrne na zapadno stran. Če bi kdo prišel iz zunanje naselbine, naj se ustavi 14 ali 15 cest pri poznani gostilni Česen, kjer mu bodo radevolje povedali za ta prostor. Sem pri volji dati prostor za primerno vsoto. Pridite na ogled.
JOHN SLANOVEC, lastnik,
R 2 D. Box 398, Sherman, Barberton, Ohio

SEDJAJ JE ČAS DA DASTE NOVO STREHO!
Ako rabi popravila, se obrnite do nas. Napravimo nove žlebove. Vedno prvovrstno delo.
Frank Kure
16021 Waterloo Rd.
KE 7192

VZPORED OB PRILIKI 13. REDNE KONVENCIJE
Zapadne slovanske zveze v Clevelandu, Ohio

PROGRAM:
V SOBOTO... 27. AVG.—Častni sprejem in domača zabava v SND.
V NEDELJO... 28. AVG.—Ob 4:00 uri popoldne—SLAVNOSTNI BANKET.
V PONEDELJEK... 29. AVG.—Ob 8 uri zvečer—Pripoved dr. Washington št. 32, v Del. Domu na Waterloo Road v počast gostom.
V TOREK... 30. AVG.—Vsi na žogometno igro (Ball game) v Cleveland Stadium. (Ta večer počastimo so-brata Franki Papesh)
V SREDO... 31. AVG.—Razgled mesta Cleveland ob 2:00 uri popoldne.

Prijazno se vabi cenjeno občinstvo, da po možnosti poseti eno ali drugo priziditev v tem času.

VABI ODBOR
Za rezervacije za banket pokličite takoj Mrs. Tomle, PO 3549 ali Mrs. Butara, GL 7972—za žogometno igro (baseball) pa Mr. Frank Mervarja, EX 0069.

— Takegale še nisi videl. Ali hočeš, da napravim iz tebe dva cepca? Le pripravi se! Nič nikar se ne boj! Tole ni moj samokres, vašemu sem ga izvil. Na, daj mu ga in urno se spravite od tod, dokler ne začnem biti; če ne, vam bom preteto kožuho iztepel! — Grigorij je lahko zasuknil kozaka in ga porinil proti vratom.

— Ali naj ga premlatimo? — je zamišljeno vprašal dolgoletni kozak z obrazom zahomotanim v kameljno ogrinjalko. Stal je za Grigorijem, ga pazno ogledoval, stopical z noge na nogo in škripal z velikanskimi golenicami, podšitimi z usnjem.

Grigorij se je obrnil proti njemu in stisnil pesti, ker ni bil več sem svoj gospodar, toda kozak je dvignil roko in prijateljsko rekel:

— Poslušaj ti, vaše blagorodje ali kakor ti že pravijo: čakaj, ne zamahni! Ne delajmo škandala. Ampak ti v sedanjih časih na kozake ne tišči več. Zdaj so spet nastopili taki čudni časi kakor sedemnajstega leta. Če zadeneš ob kake vročeglavce, bodo napravili iz tebe ne

— Kaj pa vreščiš! — je na glas rekel eden izmed kozakov. — Vse sorte stotnikov smo že videli! Kaj misliš, da bomo na planem prenočevali? Izpraznite prostore! Nam so dali tako povelje, da moramo vse begunce spraviti iz hiš, razumete? Vidiš ga, vidiš, kako se ti je razkoko-dakal! Ej, poznamo vas takele!

Grigorij je stopil tikoma k besedniku in zasikal, ne da bi razkrenil zobe:

LEPA HIŠA NAPRODAJ
5384 Highland Rd., 200 čevljev od ceste. 8 sob, veliko ognjišče, dve garaži poleg hiše, plinski vrelc, "deep freeze" ter delavnica 20x40 čevljev velika. Cena za vse skupaj samo \$18.000. Za podrobnosti se zglasite ali pokličite
Hillcrest 244 W 4

Prodaja se ena aker zemlje
NA RICHMOND RD.
OD EUCLID AVE.
Za podrobnosti pokličite
HE 4307

Hiša za eno družino
je naprodaj v slovenski naselbini blizu bulevarja in Grovewood Ave. Ima 6 sob in kopalnico, dve garaži. Pripravno za večjo družino in se lahko takoj vselite. Lastnik se je preselil v drugo mesto in bi rad prodal po znižani ceni.
Pokličite
MATT PETROVICH
KE 2641

POPRAVILA NA FORNEZIH
EKSTRA POSEBNE CENE
ZA ČIŠČENJE FORNEZOV
FORNEZ, CEV, DIMNIK
\$4.00 do \$6.00
NATIONAL HEATING CO.
FA 6516 "Dobro znani za dobro delo" FA 6516
POSLOGA ŠIROM MESTA

Sveža zmrznjena jedila v dosegu roke!

Da, priločnost je beseda za moderno Električno Shrambo za Zmrzovanje jedil (freezer)! Priločnost, ki vam prihrani čas in delo—prihrani vam jedila in denar.

Vi imate vedno dovolj svežih zmrznjenih jedil v dosegu roke! Priprava obedov je lahknejša. Vi ste vedno pripravljena za nepričakovane goste. Vi si pripravite več potov v trgovino. Vi si pripravite denar na jedilah... ko kupite v večji količini, in imate manj pokvarjenih ali nerabnih jedil. In vi lahko kuhate ali pečete v večji količini, obede lahko pripravite po tedne in mesece predno jih rabite!

Nabavite si moderen Električni "Food Freezer." Sam se bo splačal nešteto krat s tem, da vam prihrani na času in delu, jedilih in denarju.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
"TEN O'CLOCK TUNES"
VSI NAJNOVEJŠI KOMADI VSI SLAVNI ZVEZDNIKI
Pet dni na teden—od ponedeljka do petka
Zjutraj ob 10—WGAR in WICA Zvečer ob 10—WHE

Let's Explore Ohio
EARLY CANALS AND ROADS

George Washington's scattered Revolutionary War armies faced the British forces pushing against the Americans from the east, the north and the south and beyond Fort Pitt the British at Detroit were a constant back door threat with their Indian allies. In the year 1778, Gen. Washington sent a small military force to build a fort in the Ohio country to block off this threat.

The site chosen for Fort Laurens was the ancient Indian ford on the Great Indian Trail to the west where it crossed the Tuscarawas River near the present town of Bolivar. This trail, now followed by Routes 151 and 212 from Mingo Junction on the Ohio River to Bolivar and Route 250 to Wooster, was the war path followed by the Indians in their raids upon each other and upon the settlements in Pennsylvania in the early days. The main north and south road used by the pioneers after the Revolutionary War, now Route 21, passed near old Fort Laurens as did the Ohio and Erie Canal which opened up this section to settlement.

Motorists today find many points of interest in this portion of Ohio where the Muskingum Conservancy District lakes and reservoirs provide opportunities for hunting and fishing and other outdoor recreation. From the Portage Lakes near Akron and Lake Milton and the Berlin Reservoir northeast of Canton, south to the Tappan Reservoir, this area contains such fishing waters as the reservoirs of Beach City, Dover, Atwood, Leesville, and Gullford Lake and Jefferson Lake.

The Tuscarawas River valley has historical as well as scenic attractions for the motorist today. On the fourteen-mile stretch of the river south of New Philadelphia the three Christian Indian villages, Schoenbrunn, Gnadenhutzen, and Salem, were located. Today the reconstructed Schoenbrunn village (first white settlement in Ohio, founded 1772) and the Gnadenhutzen monument, marking the site of the Indian massacre, are tourist attractions. Zoar Gardens and the King's Palace museum at Zoar mark the site of the German socialist settlement established in 1817. The

Custer monument at the birthplace of the great Indian fighter of the west is at New Rumley north of Cadiz and McCook House on Route 9 near Carrollton, home of the Fighting McCooks of Ohio is now a Civil War Museum that interests many motorists, as does the Pres. McKinley Memorial at Canton.

The early canals had an important influence on this part of Ohio. Akron owes its existence to the canal. Canton opposed the canal's construction and for years lagged behind Massillon which welcomed the canal. A branch canal eventually was built to Canton and a canal extended from Bolivar to East Liverpool where Ohio's pottery industry was established in 1840.

Dover Dam forms one of 14 reservoirs of Muskingum Conservancy District